

KOMPLETTERANDE SAMRÅD

- Ånsta vattenverksamhet

Inledning

Detaljplan Ånsta 2:1 m.fl. har vunnit laga kraft och ska nu realiseras. Detaljplanen möjliggör utveckling av verksamhetsområde inriktat på logistik, ej störande industri, kontor och handel.

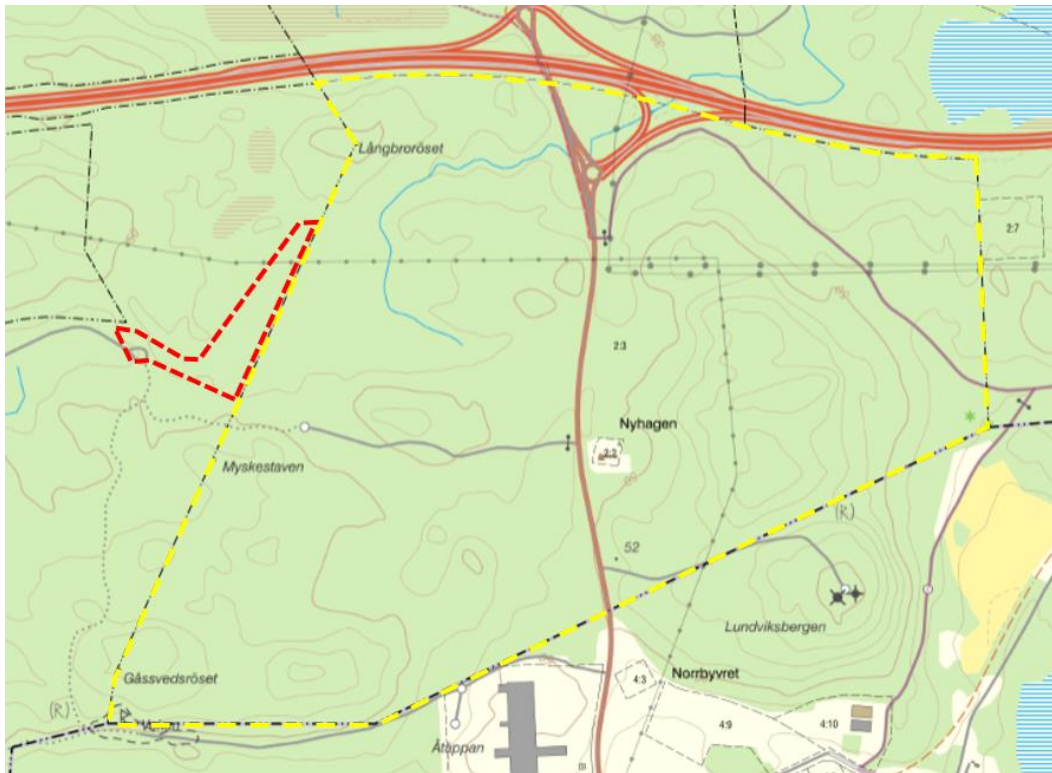
Detaljplaneområdet för Ånsta 2:1 m.fl. är idag oexploaterat och inom området finns ett antal mindre vattenområden. Som en del av realiseringen av detaljplanen kommer vattenområden behöva fyllas igen och i vissa kommer dagvattenanläggningar att anläggas. Grävning i och utfyllnad av vattenområde utgör vattenverksamhet enligt miljöbalken. Smedberg Logistik & Industrimark AB avser därför att ansöka om tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken.

Uppdrag och syfte

Denna handling utgör ett underlag för ett kompletterande samråd enligt 6 kap. miljöbalken.

Det har tidigare (november-december 2021) utförts ett avgränsningssamråd enligt 6 kap. 28§ miljöbalken för den planerade vattenverksamheten inom detaljplanen för Ånsta, se figur 1. En specifik miljöbedömning ska genomföras och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) kommer att tas fram.

Det har efter genomfört avgränsningssamråd konstaterats att det finns behov av att utföra vattenverksamheter inom fastigheten Mörby 5:1, utanför planområdet, för att allmänna funktioner inom detaljplanen ska fungera. Även dessa vattenverksamheter ska prövas i samband med den tillståndsprövning som sker hos mark- och miljödomstolen. Detta innebär att en tillkommande del av en dagvattendamm som ligger belägen utanför detaljplanens gränser kommer att ingå i aktuell tillståndsprövning av vattenverksamheten, liksom eventuella vattenverksamheter som kan bli aktuella i samband med att en gata och VA-ledningar anläggs söder om dammen.

Figur 1. Röd streckad linje visar det område som detta kompletterande samråd omfattar. Gul streckad linje visar det område som ingår i det samråd som utfördes under nov-dec 2021.

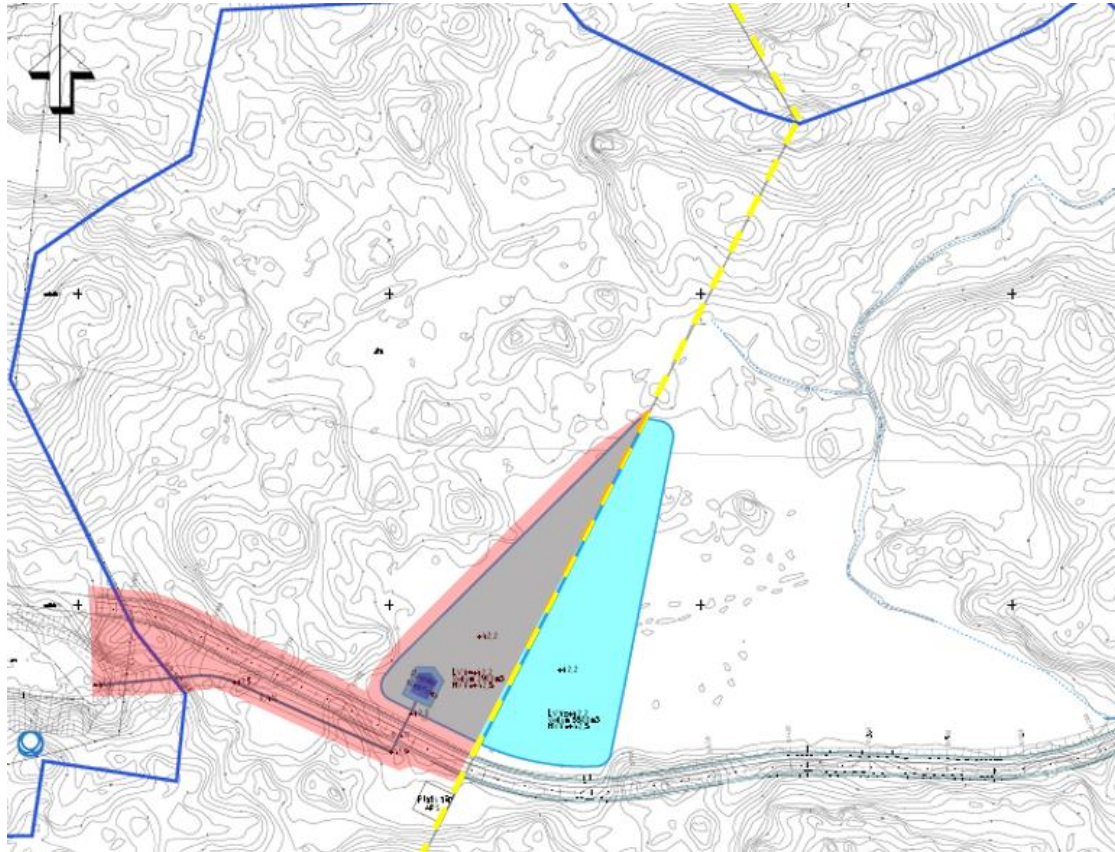
Planerad vattenverksamhet – komplettering

Den planerade vattenverksamheten beskrivs i samrådsunderlaget, bilaga 1. Nedan beskrivs tillagda områden som ingår i denna komplettering, i övrigt hänvisas till tidigare, fullständigt, samrådsunderlag.

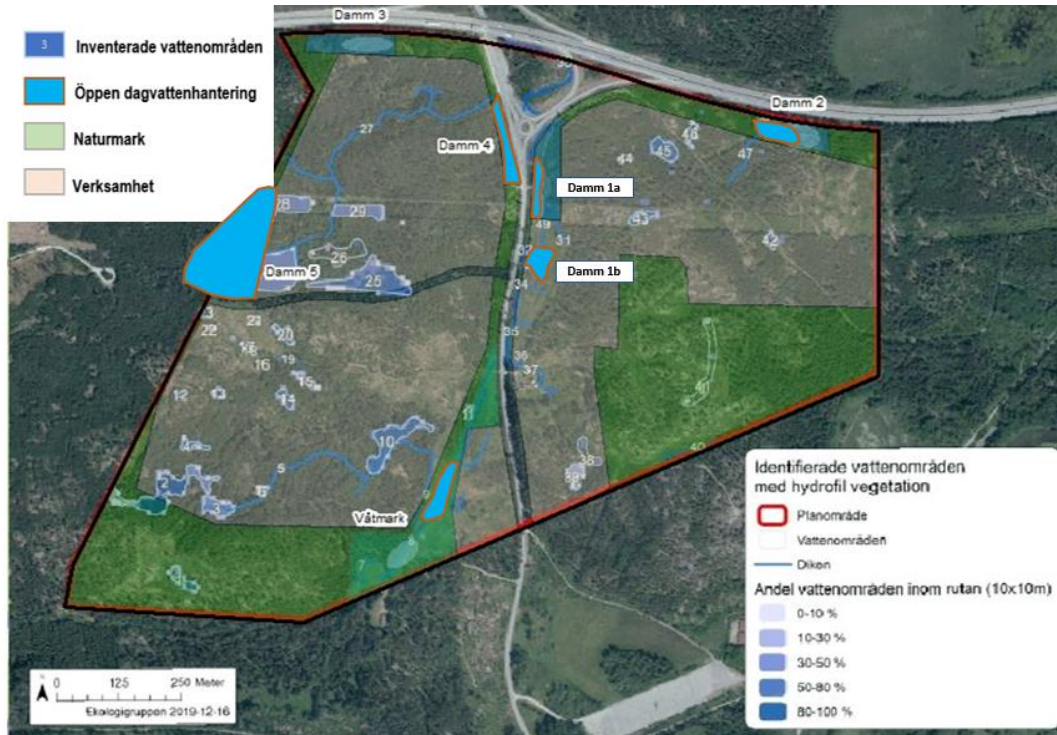
En dämmd våtmark med salamanderanpassning kommer att anläggas inom fastigheterna Ånsta 2:3 och Mörby 5:1 (damm 5). Dammen består av två delar, en del inom detaljplan Ånsta 2:1 med en volym av 3500 m³ och en del utanför på 2900 m³. Dammytan fördelar sig på cirka 1,1 ha inom fastigheten Ånsta 2:3 och 0,9 ha inom fastigheten Mörby 5:1. Totalt kommer dammen uppta en yta om cirka 2 ha.

Dammen är delvis inkluderad i tidigare samrådsunderlag, men då endast den östra delen som ligger inom detaljplanegränsen för Ånsta 2:1. Tillkommande del av dagvattendammen ligger inom fastighet Mörby 5:1. I fortsatt tillståndprocess kommer hela dammen med dess utlopp inkluderas i prövningen av vattenverksamheten, se dammens utbredning i figurer 2 och 3.

De vattenverksamheter som blir aktuella vid anläggandet av VA-ledningar samt en ytterligare del av vägsträckningen som går söder om dammen, den del som ligger utanför detaljplanegränsen, kommer också att ingå i aktuell tillståndsprövning, figur 2.

Figur 2. I figuren har det för samrådet tillkommande området markerats med rött. Den tillkommande delen av damm 5 är den västra delen av dammen, som ligger utanför planområdets gräns (gul streckad linje). I tillståndsansökan ingår även de vattenverksamheter som blir aktuella för anläggande av gata och VA-ledningar inom det tillkommande området. Schaktarbeten för vägen söder om dammen, fram till blå markerad gräns, ingår numera också i tillståndsprövningen för vattenverksamheten.

Figur 1. Planerade dagvattendammar och vattenområden som berörs av schakt- och fyllningsarbeten. Den tillkommande delen av damm 5 ligger belägen på allmän platsmark, utanför planområdets gräns.

Utökningen av dammen bedöms medföra en ytterligare lokal miljöpåverkan i form av markanspråk för den tillkommande ytan. En kompletterande naturvärdesinventering kommer utföras för detta markanspråk.

Inga skyddade områden eller riksintressen berörs av den tillkommande delen av dammen eller vägsträckningen. Det finns heller inga fornlämningar eller övrigt intressanta kulturlämningar i området. De preliminära miljöeffekter som beskrivits i tidigare samrådsunderlag bedöms gälla även för denna komplettering.

STOCKHOLM 2022-03-25
 STRUCTOR MILJÖBYRÅN STOCKHOLM AB

Lovisa Sandström Lundh
 Direkttel: 070-693 43 70

Bilagor

Bil 1 - Samrådsunderlag

BIL 1 - SAMRÅDSUNDERLAG

Tillståndsansökan för vattenverksamhet, Ånsta

Samrådsunderlag enligt 6 kap miljöbalken
2021-10-26

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Sökande: Smedberg Logistik & Industrimark AB
Organisationsnummer 559163-9041
Adress c/o Jan-Olof Smedberg Hanstavik 3
151 52 Södertälje

Fastighetsbeteckning: Ånsta 2:3

Konsult Structor Miljöbyrå AB och Structor Miljöpartner AB
Kontaktperson Christer Södereng
E-post christer.sodereng@structor.se

Samrådsunderlaget har upprättats av Maria Külen, Structor Miljöpartner AB och Christer Södereng, Structor Miljöbyrå AB

Kartor och bilder är om inte annat angivits framtagna av Structor. För kartor i underlaget: © Lantmäteriet

För innehåll i kartor: © Länsstyrelsen, © Skogsstyrelsen och © Riksantikvarieämbetet

Lämna synpunkter under samrådet

Samrådsyttranden lämnas via e-post alternativt via brev till:

Structor Miljöbyrå Stockholm AB

Christer Södereng
Solnavägen 4
113 65 Stockholm
christer.sodereng@structor.se

Märk kuvert eller e-post med ”Samråd Ånsta”

Synpunkter lämnas skriftligen senast den **17 december 2021**.

Innehåll

Administrativa uppgifter	2
1. Inledning.....	5
1.1. Samråd	5
2. Lokalisering och omgivningsbeskrivning	6
2.1. Lokalisering	6
2.2. Planförhållanden	6
2.2.1. Detaljplaner	6
2.2.2. Översiktsplan.....	8
2.2.3. Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2050.....	8
2.2.4. Strandskydd	9
2.3. Riksintressen	9
2.4. Markavvattningsföretag	9
2.5. Närliggande projekt	10
2.5.1. Vattenfall.....	10
2.6. Ytvatten	10
2.6.1. Vattenområden	11
2.7. Grundvatten.....	12
2.8. Markförhållanden.....	12
2.8.1. Topografi	12
2.8.2. Geologi	12
2.9. Naturmiljö	13
2.9.1. Groddjur.....	14
2.9.2. Fågel.....	16
2.10. Kulturmiljö.....	16
3. Planerad vattenverksamhet.....	17
3.1. Översiktlig beskrivning av planerad verksamhet.....	17
3.2. Tillfälliga anläggningar under byggtiden.....	19
3.3. Masshantering	19
3.4. Kemikalie- och avfallshantering.....	20
3.5. Dagvattenhantering under byggtid	20
3.6. Buller	20
4. Alternativ	21
4.1. Nollalternativ.....	21
5. Preliminära miljöeffekter	21
5.1. Vattenmiljö.....	21
5.1.1. Ytvatten	21

5.1.2. Förslag på skyddsåtgärder.....	21
5.2. Naturmiljö	21
5.2.1. Förslag på skyddsåtgärder.....	22
6. Avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning	22
6.1. Geografisk avgränsning	22
6.2. Tidsmässig avgränsning.....	22
6.3. Saklig avgränsning	23
6.4. Preliminär tidsplan.....	23

1. INLEDNING

Detaljplan Ånsta 2:1 m.fl. har vunnit laga kraft och ska nu realiseras. Detaljplanen möjliggör utveckling av verksamhetsområde inriktat på logistik, ej störande industri, kontor och handel. Planområdet är en del av ett större logistikområde, Stockholm Syd som ligger i både Nykvarns och Södertälje kommuner och färdigutbyggt kommer vara cirka 1000 hektar stort. Det nya logistikområdet omfattar nio detaljplaner varav sex har vunnit laga kraft medan arbete pågår med tre. .

Detaljplaneområdet för Ånsta 2:1 m.fl. är idag oexploaterat och inom området finns ett antal mindre vattenområden. Som en del av realiseringen av detaljplanen kommer vattenområden behöva fyllas igen och i vissa kommer dagvattenanläggningar att anläggas. Grävning i och utfyllnad av vattenområde utgör vattenverksamhet enligt miljöbalken. Smedberg Logistik & Industrimark AB avser därför att ansöka om tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap miljöbalken. Ansökan omfattar även upphävande av markavvattningsföretag Långbro-Nyhagen tf.

1.1. Samråd

Denna handling utgör ett underlag för samråd enligt 6 kap miljöbalken. Samrådet är en del av förberedelserna inför Smedberg Logistik & Industrimark AB:s kommande ansökan om tillstånd enligt miljöbalken. Verksamheten antas medföra betydande miljöpåverkan vilket innebär att något undersökningssamråd inte hållits och att detta samråd är ett så kallat avgränsningssamråd enligt 6 kap 28§ miljöbalken. En specifik miljöbedömning ska genomföras och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) kommer att tas fram.

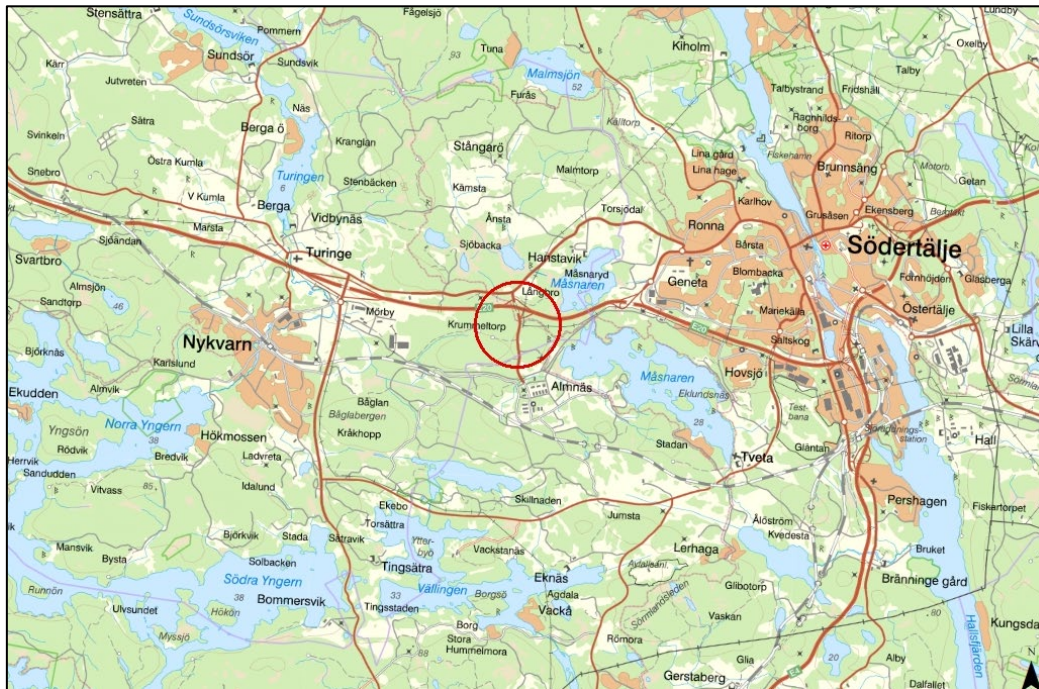
Syftet med samrådet är bland annat att informera om projektet och att samråda om verksamhetens och åtgärdernas lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som den ansökta verksamheten kan antas medföra samt om MKB:s innehåll och utformning, Syftet är också att i ett tidigt skede möjliggöra delaktighet för centrala myndigheter, organisationer, enskilda och andra som kan antas bli berörda av verksamheten.

Samrådskretsen för särskilt berörda omfattar ägare till angränsande fastigheter. Dessa kommer få direktutskick av samrådsunderlaget. Allmänheten kommer att informeras om projektet genom annons i SvD, DN, samt Länstidningen (LT). Det kommer att vara möjligt att lämna synpunkter via post och e-post. Önskas pappersexemplar av samrådsunderlaget går det bra att kontakta Structor Miljöbyrå. För kontaktuppgifter, se ovan. Efter samrådet kommer inkomna synpunkter att sammanställas i en samrådsredogörelse som utgör bilaga till kommande MKB. Tillståndsansökan planeras att lämnas in till mark-och miljödomstolen i februari 2022.

2. LOKALISERING OCH OMGIVNINGSBESKRIVNING

2.1. Lokalisering

Aktuellt område ligger i den östra delen av Nykvarns kommun, på gränsen till Södertälje kommun. Cirka 4 kilometer väster om området ligger centrala Nykvarn.

Figur 1. Översiktskarta. Röd ring markerar plats för planerad vattenverksamhet.

Detaljplanen för Ånsta 2:1 m.fl omfattar 112 ha i Nykvarns kommun. Fastigheterna inom planområdet heter numera Ånsta 2:2 och Ånsta 2:3. I norr angränsar området till E20. Öster om området ligger sjön Månaren, i söder ligger Almnäs. Planområdet utgörs i huvudsak av ett småbrutet och småkuperat skogsområde med i huvudsak barrskog.

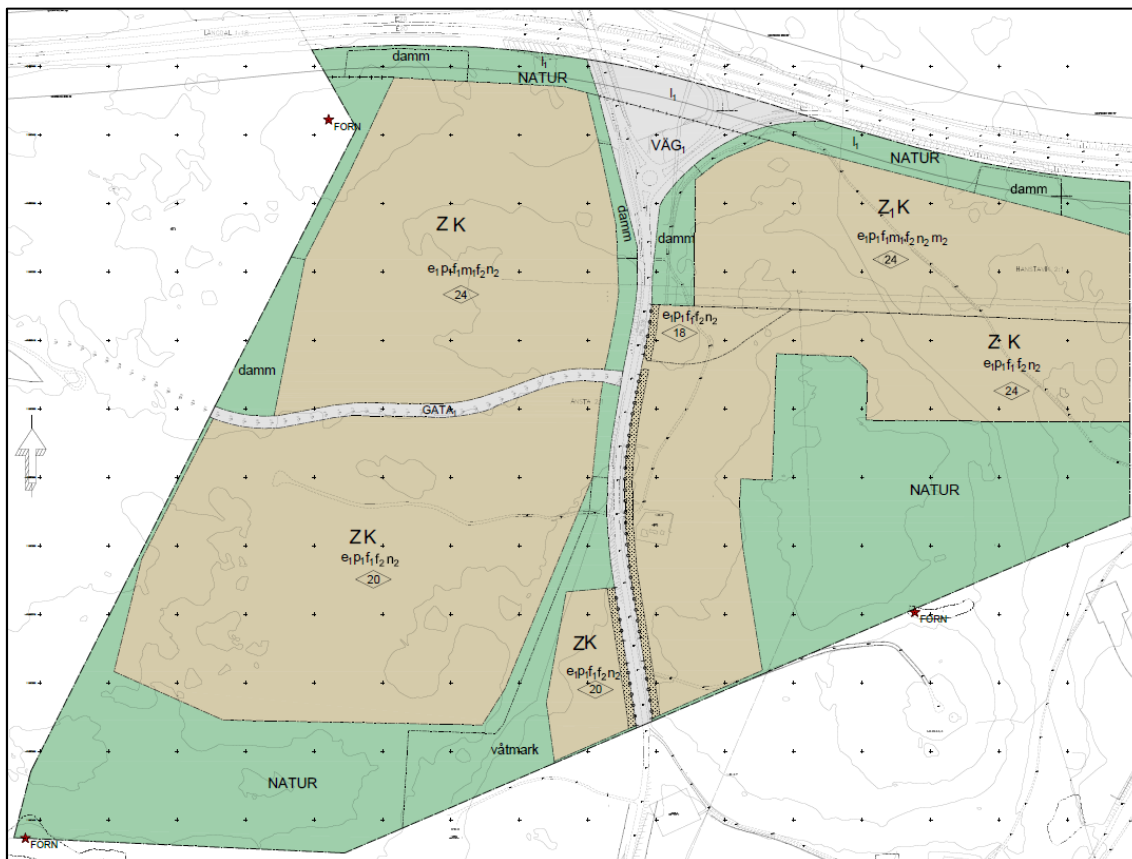
2.2. Planförhållanden

2.2.1. Detaljplaner

Planerad vattenverksamhet är en del av realiseringen av detaljplan Ånsta 2:1 m.fl. Detaljplanen var på granskning under sommaren 2020 och antogs av kommunfullmäktige den 2021-02-04. Detaljplanen vann laga kraft den 2021-03-03¹. Det fanns ingen detaljplan för området sedan tidigare.

¹ Kungörelse om laga kraft Detaljplan Ånsta 2:1 m.fl.

Detaljplanen möjliggör utveckling av verksamhetsområde inriktat på logistik, ej störande industri, kontor och handel. Av planområdets (fortsättningsvis kallat Ånsta) totala 112 ha utgör ca 76 ha kvartersmark.

Figur 2. Plankarta för detaljplanen gällande Ånsta 2:1.

Verksamhetsområdet för Stockholm syd omfattar totalt 9 detaljplaner varav 6 vunnit laga kraft. Av de planer som vunnit laga kraft ligger 2 i Nykvarns kommun och 4 i Södertälje kommun, se figur 3.

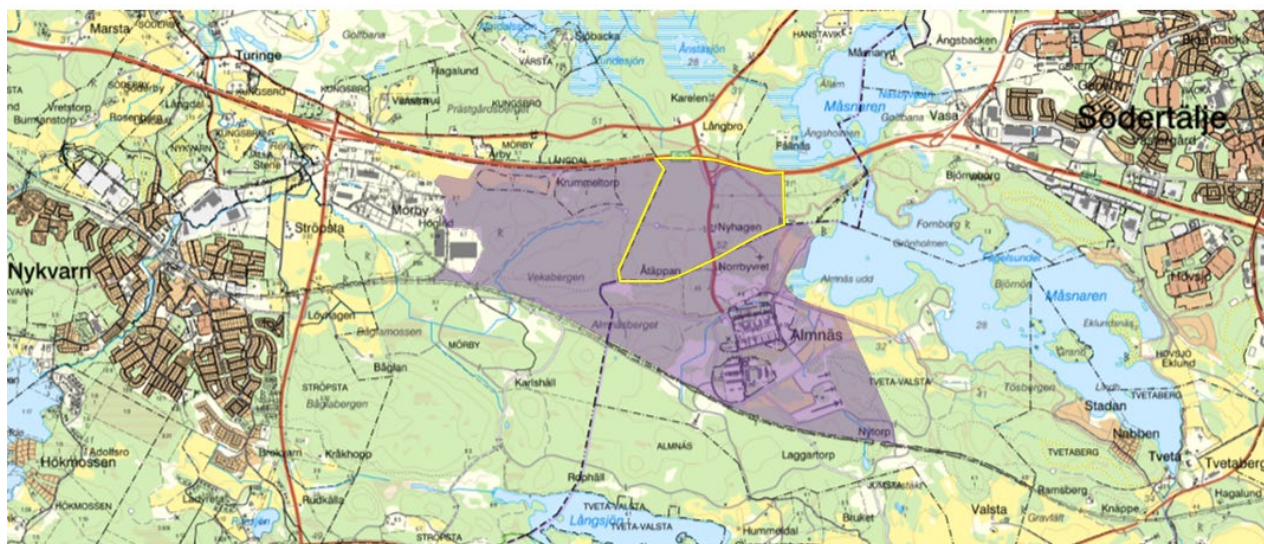
I direkt angränsning i söder till aktuellt område ligger tre detaljplaner, inom Södertälje kommun, som vunnit laga kraft.

- Detaljplan del av Tveta-Valsta 4:1 Åtäppan – lagakraft 2020-04-01. Möjliggör för etablering av verksamheter för logistik, upplag och lager.
- Detaljplan Tveta-Valsta 4:1 m.fl. del 1a – lagakraft 2016-01-12. Möjliggör etablering av industri för logistik.
- Del av Tveta-Valsta 4:1 Vekan – Möjliggör etablering för industri och logistik som en del i utbyggnaden av Almnäsområdet. Planen var på samråd mellan 1 juli-2 september 2021.

Väster om Ånsta finns i Nykvarns kommun detaljplanen för Mörby del 5 som vann laga kraft 2018-07-20. Detaljplanen syftar till att möjliggöra ett verksamhetsområde med inriktning på logistik, ej störande industri, kontor och handel.

Inom Stockholm syd pågår arbete med följande detaljplaner:

- Mörby del 6, Nykvarns kommun. Ändamål: Handel, industri, kontor, lättare verksamheter, lager och logistik.
- Del av Tveta – Valsta 4:1 – Vekan, Södertälje kommun. Ändamål: industriverksamhet
- Del av Tveta – Valsta 4:1 – Almnäsberget, Södertälje kommun. Ändamål: industri och logistik

Figur 3. Översikt av Logistikområdet Stockholm syd (lila område). Detaljplanen för Ånsta 2:1 m.fl är markerad med gul linje..

2.2.2. Översiktsplan

I Nykvarns kommuns översiktsplan² nämns att området Stockholm Syd/Mörby verksamhetsområde med icke störande industri-och järnvägsanslutna logistikföretag har ett strategiskt läge i regionen med mycket stora markområden för verksamhetsutveckling. Vidare anges i översiktsplanen att Stockholm Syd med dess delområden ska utvecklas i ett sammanhang med sammankopplade huvudgator och naturstråk.

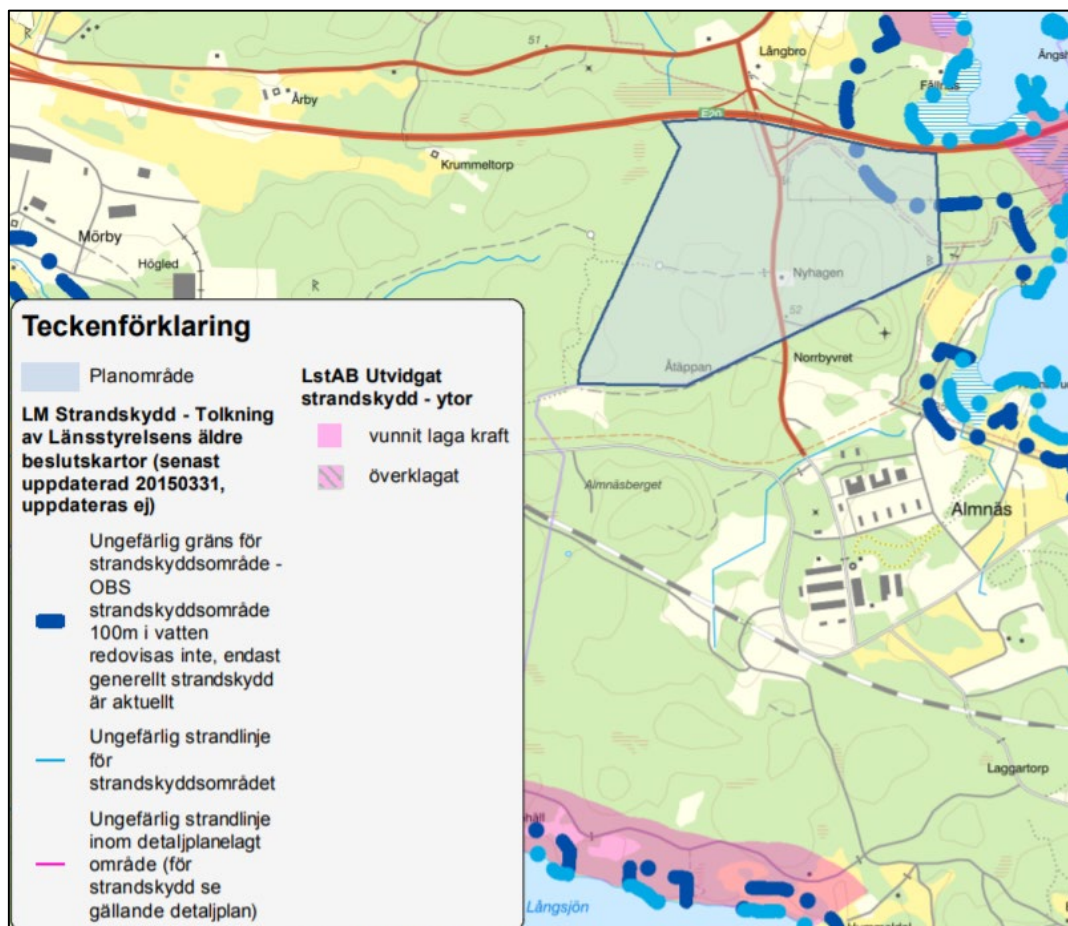
2.2.3. Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFSS 2050

Stockholm Syd pekas i RUFSS 2050 ut som ett viktigt läge för ett utvecklat logistikcentrum i Stockholms läns södra delar.

² Antagen 2014 och aktualiserad 2015

2.2.4. Strandskydd

En del av områdets nordöstra del omfattas av strandskydd. I samband med detaljplan för Ånsta 2:1 vunnit laga kraft har strandskyddet upphävts inom Ånsta.

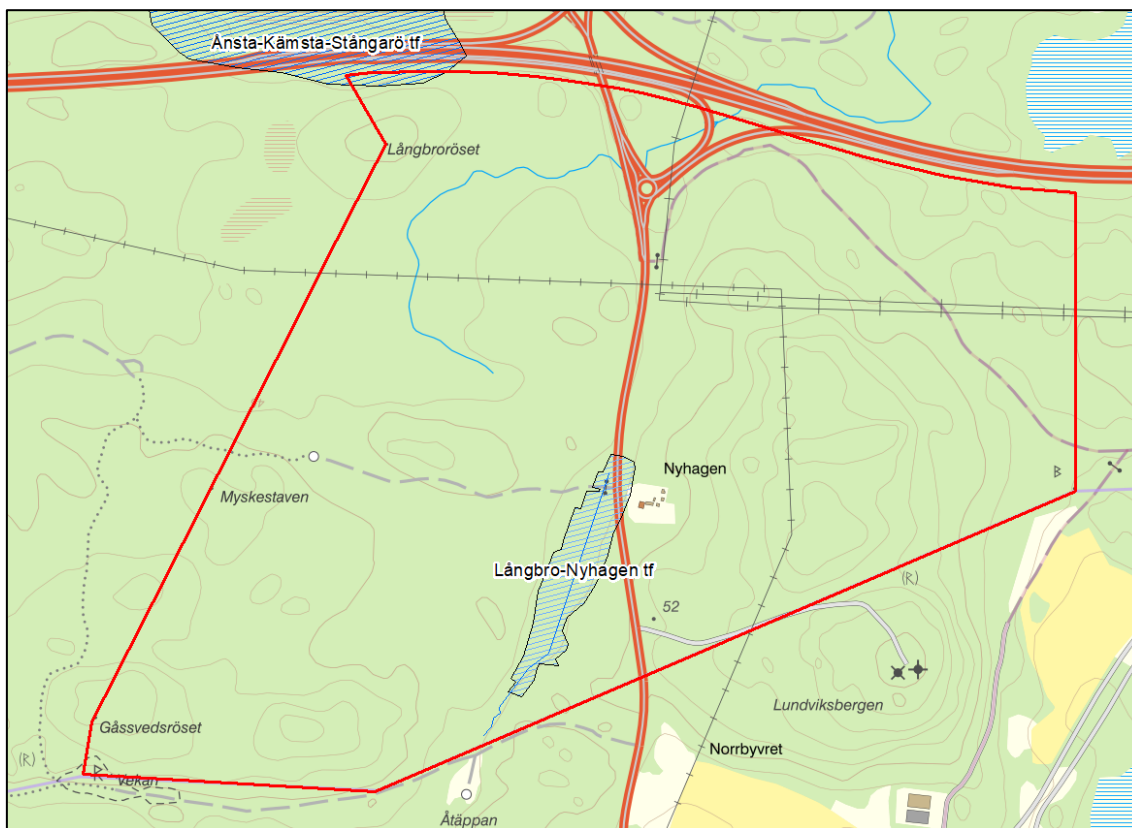
Figur 3. Strandskyddsområde. ©Länsstyrelsen Lantmäteriet

2.3. Riksintressen

Inga riksintressen finns i det aktuella området. I norr gränsar området till riksintresse för kommunikation, E20.

2.4. Markavvattningsföretag

I den södra delen av området ligger Långbro-Nyhagen torrlägningsföretag. I den nordvästra delen av området finns en mindre del av båtnadsområdet för Ånsta Kämsta Stångarö torrlägningsföretag. Torrlägningsföretag har bildats genom en förrättning där syftet varit att förbättra avvattningen av ett område och därmed skapa bättre förutsättningar för jordbruk. De diken och rör som omfattas av förrättningen har samma juridiska status som en miljödom. Torrlägningsföretaget fyller även en administrativ funktion vad gäller fördelning av kostnader för underhåll av dessa diken och rör.

Figur 4. Markavvattningsföretag Långbro-Nyhagen tf (båtnadsområde i blå skraffering och dike i blått). Planområde för dp Ånsta 2:1 ses i rött.

Ånsta Kämsta Stångarö torrlägningsföretag bedöms inte påverkas av planerad utbyggnad. Anläggningar tillhörande Långbro-Nyhagen torrlägningsföretag bedöms påverkas av planerad utbyggnad. Eftersom företaget inte längre fyller någon funktion med den nya markanvändningen kommer detta att avvecklas i samband med tillståndsprövningen för vattenverksamhet.

2.5. Närliggande projekt

2.5.1. Vattenfall

I den norra delen av aktuellt område planerar Vattenfall att anlägga en kraftledning utmed E20 samt en transformatorstation. Utbyggnaden av denna planeras pågå under 2021.

2.6. Ytvatten

Vattenförekomst

I närområdet ligger två vattenförekomster, Måsnaren och Turingen. Huvuddelen av området avvattnas österut mot Måsnaren.

Måsnaren

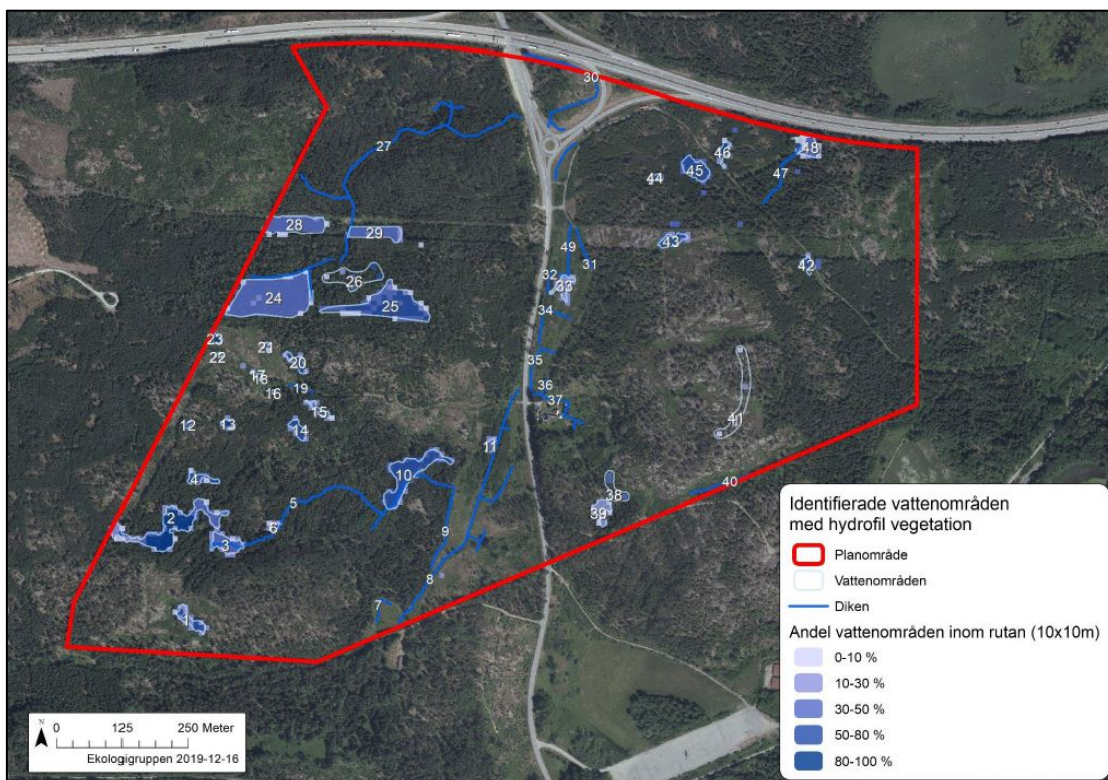
Måsnaren ligger precis öster om planerad vattenverksamhet. Miljökvalitetsnormen är god ekologisk status 2027 och god kemisk ytvattenstatus med mindre stränga krav för bromerad difenyleter och kvicksilver/kvicksilverföreningar. Ekologisk status är klassad till dålig, främst på grund av övergödning. Kemisk status är klassad till uppnår ej god.

Turingen

Turingen ligger cirka 5 kilometer nordväst om planerad vattenverksamhet. Miljökvalitetsnormen är god ekologisk status 2021 och god kemisk ytvattenstatus med mindre stränga krav för bromerad difenyleter och kvicksilver/kvicksilverföreningar. Ekologisk status är klassad till måttlig, främst på grund av övergödning. Kemisk status är klassad till uppnår ej god.

2.6.1. Vattenområden

En inventering av vattenområden genomfördes inom ramen för detaljplanearbetet 2019 av Ekologigruppen. Vattenområden identifierades genom GIS-analys samt i fält. Avgränsning av vattenområden har utgått från hydrofil vegetation. Totalt identifierades 49 mindre vattenområden inom planområdet. Majoriteten av vattenområdena är koncentrerade till den västra och sydvästra delen av området.

Figur 5. Inventerade vattenområden, Ekologigruppen 2019.

Den totala ytan med mer än 50% hydrofil vegetation utgör cirka 29,3 hektar. Av de 49 avgränsade objekten bedöms tre ha påtagligt naturvärde, 27 visst naturvärde och 19 lågt naturvärde.

2.7. Grundvatten

Inom respektive vattenområde förekommer ett slutet undre grundvattenmagasin i friktionsjorden/moränen under torven och leran. Magasinens trycknivå varierar i de mindre magasinerna mellan helt uttorkat och ca 0–0,5 meter under markytan. I de större magasinerna, kring vattenområdena 24–26 samt 28–29 torkar grundvattenmagasinen förmodligen inte ut helt under torra somrar.

Någon nybildning av grundvatten till det undre magasinet sker normalt inte inom vattenområdena, utan där moränen går i dagen i de höjdområden som omger respektive vattenområde. Någon bortledning av grundvatten kommer inte bli aktuellt genom att de schakt och fyllningsarbeten som är aktuella kan utföras utan att grundvattnet leds bort i samband med arbetet.

2.8. Markförhållanden

2.8.1. Topografi

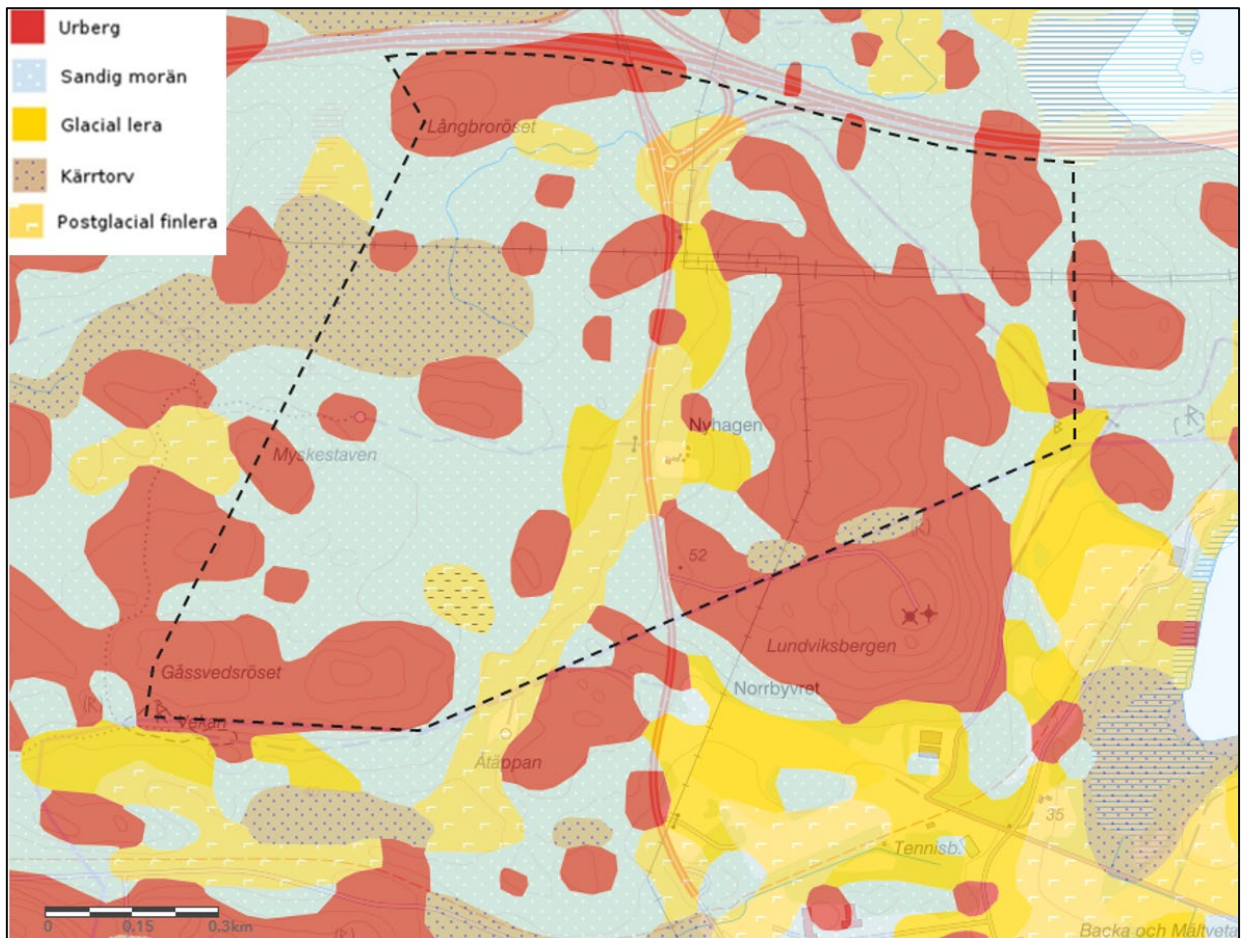
Ånstas topografi utgörs i huvudsak av ett småbrutet och småkuperat skogsområde med i huvudsak barrskog och hyggen. Höjderna i området varierar mellan ca +37 och +59. Lågpartierna är ofta mer eller mindre hydrologiskt instängda områden med våtmarker; kärr, sumpskogar eller fuktområden mellan höjdparter med berg i dagen ³.

2.8.2. Geologi

Inom området finns områden med berg i dagen, glacial lera, sandig morän och lera med inslag av kärrtorv. Berg i dagen förekommer i nordvästra och sydöstra delen av våtmarksområdet. Inom resterande område varierar jordlagren. Generellt utgörs marken i huvudsak av mulljord, alternativt torv, ovan morän på berg.

Provtagning av bergets naturliga försurningspotential har utförts i 7 punkter väster om Almnäsvägen och 11 punkter öster om denna väg (Sweco 10 punkter och svensk ekologikonsult 8 punkter). Analyser av dessa bergprov visar att total svavelhalten varierar mellan 13 och 9880 mg/kg TS. Av de 18 provpunkterna har 11 ett värde för totalsvavelhalten som överstiger 1000 mg/kg, vilket innebär att det finns en försurningsrisk då detta berg loss görs och hanteras.

³ Structor Geoteknik AB, 2021

Figur 6. Utdrag ur SGU:s jordartskarta.

2.9. Naturmiljö

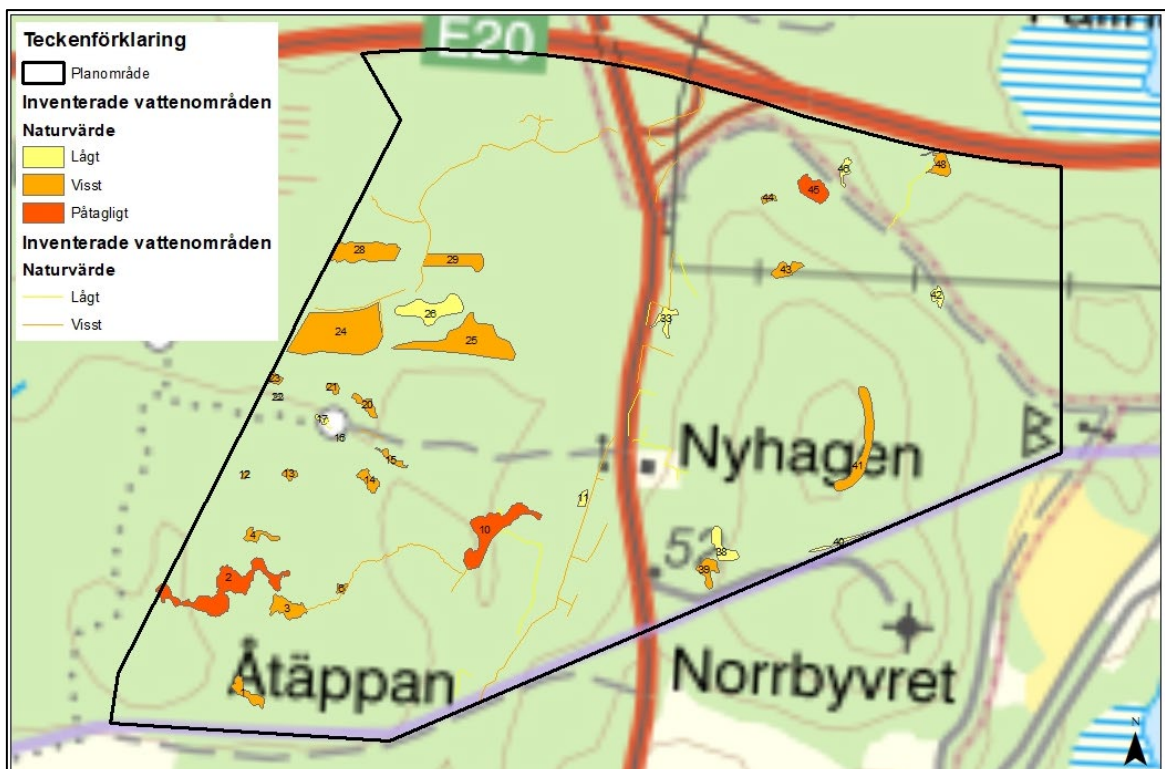
Ett flertal utredningar har gjorts i samband med upprättande och antagande av detaljplanen. En naturvärdesinventering utfördes av Ekologigruppen 2014 och en kompletterande naturvärdesinventering genomfördes 2019.

Ånsta består idag av brukad skog med inslag av områden med visst naturvärde och i något fall påtagligt naturvärde. Rekreativvärdet bedöms vara begränsat då skogen inte är lättillgänglig och ligger mellan flera andra verksamhetsområden och motorvägen. Generellt är skogen inom Ånsta förhållandevis likartad och ung och har präglats av modernt skogsbruk, undantaget några hällmarkspartier och sumpskogar. I den östra delen av området är skogen generellt yngre och här finns flera hyggen. De dominerande trädslagen är gran och tall, med ett litet inslag av asp, björk och al. Förekomsten av död ved är låg och åldersvariationen liten.

I tidigare utredningar inom arbetet med detaljplanen har de ekologiska spridningssambanden inom Mörby-Hanstaviksområdet analyserats av Ekologigruppen (2015). Genom området finns värdefulla spridningsvägar för barrskogsmiljöer och våtmarksmiljöer. Spridningsväg för barrskogsmiljöer går i västöstlig riktning och för

våtmarker kan spridning ske längs med vattendraget i en nordvästra delen. E20 utgör dock en barriär för spridning av landlevande organismer.

I samband med inventeringen av vattenområden inventerades även deras naturvärde. Tre vattenområden bedöms ha påtagligt naturvärde. Detta är ett lågt beläget skogskärr med stora öppna vattenytor och tall, gran och björk, ett klibalkärr med inslag av björk och gran samt en blandsumpskog.

Figur 7. Inventerade vattenområden och naturvärden.

2.9.1. Groddjur

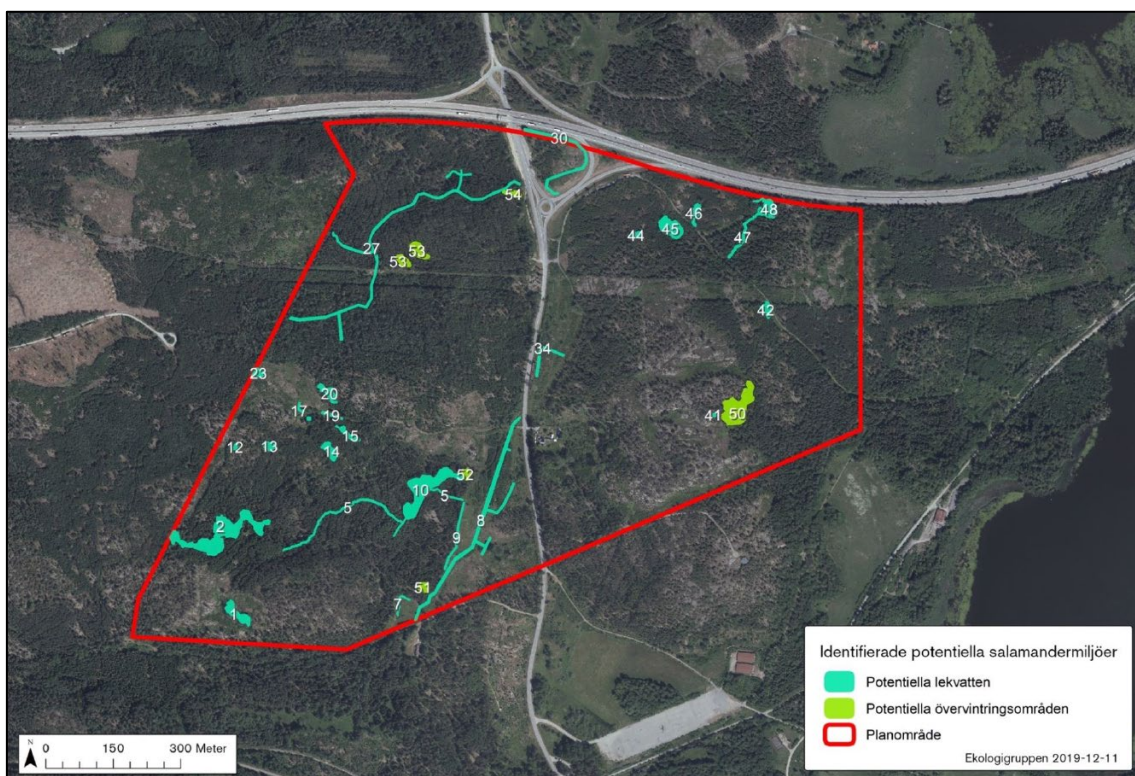
Potentiella salamandermiljöer inventerades under 2019 (Ekologigruppen) då flera potentiella livsmiljöer presenterades i underlaget till detaljplanen. Potentiella lekvatten för större vattensalamander sammanfaller med förekomst av vattenområden. Detta gäller framför allt större vattenområden, vattenförande diken och vattenfyllda hållkar och kärr som inte torkar ut under sommar och vår.

En inventering av större vattensalamander och groddjur gjordes vid fyra tillfällen under perioden 7 april-7 maj 2021 av Ekologigruppen. Vid inventeringen konstaterades att 26 småvatten inom planområdet bedömdes ha förutsättningar att hysa större vattensalamander och andra groddjur, inga groddjur har dock hittats under besöken. Flera av de utpekade småvattnen utgjordes av näringsfattiga, beskuggade skogskärr och diken. Ett av de inventerade områdena har även inventerats efter groddjur 2015, inte heller då påträffades några fynd av groddjur. Rapporten nämner även att planområdet

bedöms fungera som ett möjligt födosöks- och övervintringsmiljö för groddjur. Det finns tillgång på föda och det finns boendemiljöer som är lämpliga för övervintring.

I Almnäs cirka 700 – 800 meter söder om planområdet, förekommer större vattensalamander och groddjur. Det är teoretiskt möjligt att arter som vanlig padda och vanlig groda skulle kunna långvandrade till planområdet för övervintring. Det finns dock inte några indikationer på att groddjur har vandrat från närliggande vattenområden till Ånsta. En anledning till detta kan vara att det på vandringsvägen finns barriärer i form av hårdgjorda ytor och hög trafik. Det är heller inte sannolikt att individer av större vattensalamander skulle vandra från Almnäs till Ånsta, genom att denna art vanligtvis inte rör sig längre än ca 50 till 300 meter mellan lekområden och övervintringsplatser.

De vattensamlingar inom planområdet som är bäst ut salamandersynpunkt är inventerade och inga groddjur påträffades varför bedömningen är att området är av liten betydelse ur groddjurs- och salamandersynpunkt⁴.

Figur 8. Potentiella lekvatten (turkost) och potentiella övervintringsområden som identifierats inom området.

⁴ Ekologigruppen 2021. Inventering av större vattensalamander.

2.9.2. Fågel

I samband med naturvärdesinventeringen som gjordes 2019 observerades spillkråka, som är en rödlistad art. Samtliga fågelarter, inklusive spillkråka, omfattas av artskyddsförordningen genom fågeldirektivet. Med anledning av detta har en fågelinventering utförts under 2021⁵. Ånsta besöktes vid fem tillfällen under perioden 17 mars till 1 juni. Under inventeringen påträffades 50 fågelarter varav 20 omfattas av fågeldirektivets bilaga 1, är rödlistade eller naturvårdsarter. För 15 av arterna är bedömningen att de häckar, har livsmiljöer eller att det finns lämpliga miljöer för arterna i planområdet. För de vanligt förekommande arter som påträffades under inventeringen är bedömningen att den lokala populationen inte påverkas av den planerade exploateringen då revir eller häckning ej kunde konstateras⁶.

Spillkråka

Spillkråka bedöms ha revir inom planområdet men inte sin häckningsplats då bohål som indikerar på häckplats inte kunde identifieras i området, även om det förekom lämpliga träd⁷.

Tjäder

Två områden utgjorde livsmiljöer för tjäder, dels i hällmarkstallskog på östra sidan av Almnäsvägen, dels gammal tallskog i de sydvästra delarna av planområdet. Ingen spelplats bedöms finnas inom planområdet.

Naturvårdsarter

Talltita (NT), tofsmes och Gulsparv (NT) bedöms ha revir inom Ånsta. Talltita och tofsmes är knutna till skogsmiljöer och noterades i samma miljöer som spillkråka och tjäder. Gulsparven är knuten till öppna miljöer och noterades inom planområdet vid bland annat kraftledningskorridoren som löper igenom området. Inventeringen observerade vid enstaka tillfällen andra naturvårdsarter, och revir kan således inte konstateras för dessa arter⁸.

2.10. Kulturmiljö

I området finns kulturhistoriska lämningar med bedömningen ”övrig kulturhistorisk lämning”. Ingen av dessa lämningar ligger i anslutning till något vattenområde och bedöms inte påverkas av planerad vattenverksamhet. Om misstänkt fornlämning påträffas kommer arbetet avbrytas och länsstyrelsen kontaktas.

⁵ Ekologigruppen 2021. Fågelinventering Ånsta.

⁶ a.a.

⁷ a.a.

⁸ a.a.

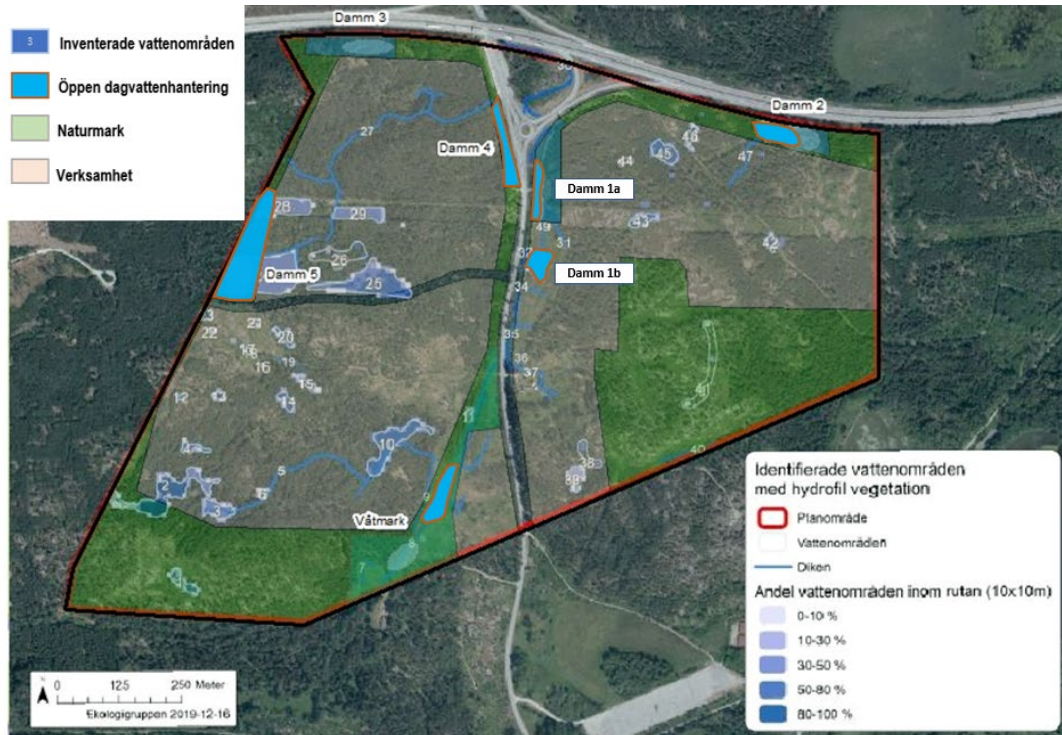
Figur 9. Lämningar inom planområdet.

3. PLANERAD VATTENVERKSAMHET

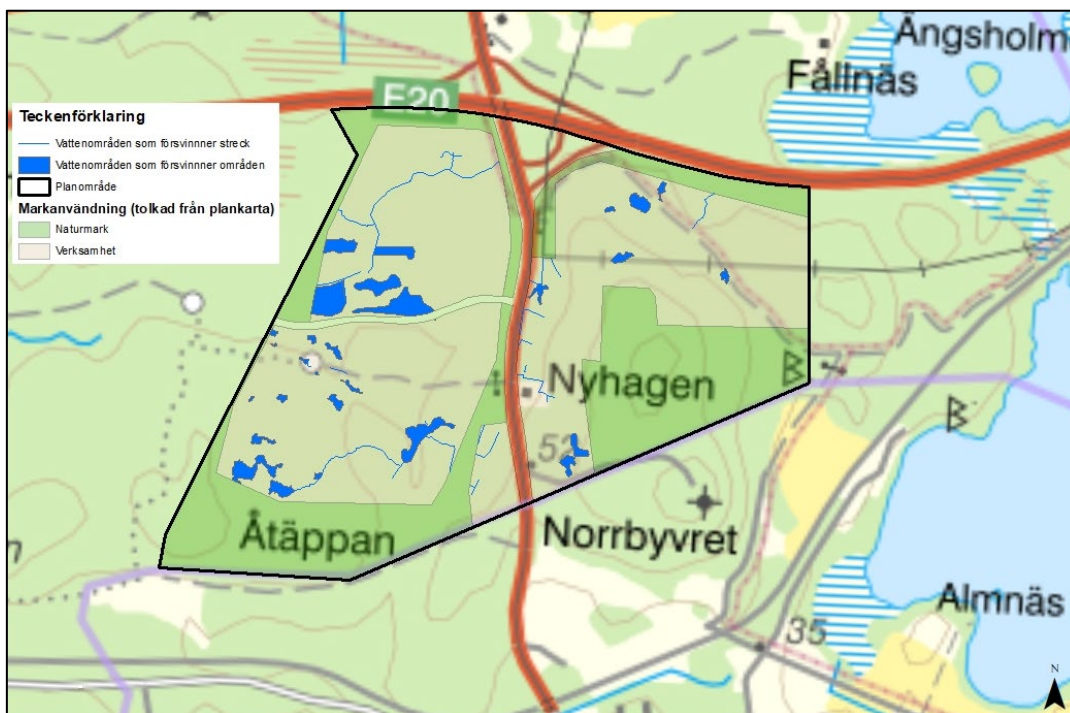
I detta avsnitt beskrivs arbetsförfarandet översiktligt för den planerade vattenverksamheten. Kommande ansökan kommer innehålla fördjupad teknisk beskrivning för planerad vattenverksamhet.

3.1. Översiktlig beskrivning av planerad verksamhet

Den planerade vattenverksamheten omfattar grävning och utfyllnad i 40 små vattenområden med en total yta om ca 2,4 ha. Berörda vattenområden framgår av figur 10 nedan. Merparten av aktuella vattenområden fylls ut för att bli kvartersmark inom verksamhetsområdet, medan några vattenområden grävs ut för att utgöra anläggningar i områdets dagvattensystem. Utöver detta kommer en dämjd våtmark att anläggas inom fastigheterna Ånsta 2:3 och Mörby 5:1 (damm 5).

Figur 10. Vattenområden som berörs av schakt- och fyllningsarbeten ligger inom verksamhetsområdet samt områden för planerade dagvattenanläggningar.

Figur 11. Vattenområden inom kvartersmark som berörs av schakt- och fyllningsarbeten

Nedan beskrivs de arbetsmoment som utgör vattenverksamhet:

1. Schaktning av avbaningsmassor

Arbetet inleds med att vattenområdena röjs från vegetation och organiskt material schaktas bort. I huvudsak kommer torv och lera grävas upp. Torvmäktigheten ligger normalt mellan 1 och 2 m förutom vid torvmarkerna vid vattenområdena 24–26 och 28–29 där torvmäktigheter på upp till som mesta ca 10 m uppmätts⁹.

2. Fyllning med krossmaterial och packning

Då arbetsmoment 1 är utfört kommer schaktade områden som inte ska ingå i kommande dagvattenanläggningar att fyllas ut med stenkross från området till en önskad byggbar höjd. Områden som ska fungera som dagvattenanläggningar formas genom schakt till en önskad utformning.

3.2. Tillfälliga anläggningar under byggtiden

Följande arbetsytor erfordras för de tillståndspliktiga arbetenas genomförande

- Etableringsytor för uppställning av bodar, personalparkering, m.m.
- Materialupplag
- Uppställningsytor för arbetsmaskiner, arbetsfordon och drivmedelshantering.
- Arbetsvägar

Dess ytor kommer dock i huvudsak att anläggas utanför vattenområden.

3.3. Masshantering

Vid realiseringen detaljplanen för Ånsta eftersträvas att schaktat material i möjligaste mån återanvänds inom projektet. En masshanteringsplan ska tas fram som underlag till den tekniska beskrivningen. I denna redovisas mängd och typ av massor som genereras inom området samt hur stor del av dessa som uppskattas kunna återanvändas inom Ånsta och i samband med den vattenverksamhet som ansökan avser.

Uppschaktade avbaningsmassor kommer att sorteras och samlas för senare användning inom Ånsta. De massor som inte kan nyttiggöras transporteras med lastbil till deponi.

Vid iordningställandet av verksamhetsområdet kommer det inom vissa områden bli aktuellt med bergschakt. Genom att berget inom vissa områden riskerar att ha försurande egenskaper behöver en masshanteringsplan tas fram i vilken förekomsten av sulfider och möjliga miljörisker med detta framgår. En inventering av sulfidhaltigt berg bör utföras då vegetationen tagits bort och berget frilagts. Då berget analyserats tas en hanteringsplan fram som bygger på utförda ABA-tester. Det berg som bedöms möjligt att återanvända krossas till önskade fraktioner och nyttjas vid utfyllnaden av de vattenområden som behöver fyllas ut.

⁹ Structor Geoteknik AB, 2021.

3.4. Kemikalie- och avfallshantering

Arbetet med den sökta vattenverksamheten kommer utföras av en anlitaad entreprenör. Vid upphandling av denne kommer krav att ställas på att det arbete som utförs och den maskinpark som används uppfyller gängse miljökrav. Detta innebär bland annat krav på utsläppsnivåer, typ av drivmedel, saneringsutrustning samt förvaring av kemikalier och drivmedel.

3.5. Dagvattenhantering under byggtid

Det dagvatten som kommer behöva hanteras under byggtiden är framför allt länshållningsvatten som kan uppkomma från schakter och upplag av massor. Detta vatten kan innehålla olika typer och mängder av föroreningar baserat på områdets förutsättningar samt vilken typ av arbete som utförs.

För rening av dagvattnet under byggtiden kommer recipientspecifika riktvärden att tillämpas som tas fram i samråd med Nykvarns kommun. Som grundprincip för hanteringen gäller att dagvattnet ska renas lokalt vid källan. Provtagning av föroreningsämnen ska ske före det att dagvattnet lämnar planområdet. Renat vatten kommer i första hand att släppas till befintliga diken inom området som har avrinning mot Turingen. Detta för att minimera påverkan på Måsnaren. I de fall att renat dagvatten behöver släppas till diken med avrinning mot Måsnaren, ska en mer omfattande provtagning av vattnet ske, framför allt vad gäller näringsämnet fosfor.

Följande reningssteg kommer tillämpas under byggprocessen.

- Partikel- och oljeavskiljning
- Fördröjning av höga flöden
- pH – justering vid avrinning från bergmaterial låga pH-värden

Vid kraftigt regn under arbetet bedöms att detta kan ledas bort med temporära åtgärder, exempelvis diken och pumpar, utan att skada allmänna eller enskilda intressen.

3.6. Buller

Ljud som upplevs som störande kallas för buller. Vad som uppfattas som buller kan bero på typ av bullerkälla, mottagningsförhållanden och känslighet, varför det kan variera från fall till fall. Hur bullerstörningarna sprider sig beror på ett antal faktorer bland annat vindriktning och omkringliggande topografi och landskapsbild. Bullrande moment från planerad verksamhet under byggskedet är schaktarbeten, sprängning, materiallossning samt trafik som uppkommer i samband med vattenverksamheterna. Naturvårdsverkets riktlinjer för buller kommer följas.

4. ALTERNATIV

4.1. Nollalternativ

Nollalternativet innebär att tillstånd ej erhålls för vattenverksamhet vid Ånsta. Området förblir oexploaterat och inga vattenområden fylls ut. Inga dagvattendammar anläggs inom området. Detta innebär att antagen detaljplan för Ånsta 2:1 m.fl. inte kan realiseras. I kommande miljökonsekvensbeskrivning kommer påverkan och konsekvenser av nollalternativet att redovisas.

5. PRELIMINÄRA MILJÖEFFEKTER

5.1. Vattenmiljö

5.1.1. Ytvatten

Ett flertal vattenområden fylls igen och marken blir hårdgjord. Vattenområdena inkluderar bland annat kärr, fuktstråk, diken, öppna vattenytor och sumpskog. Våtmarker och vattenområden är generellt värdefulla då de kan utgöra livsmiljö för flertalet arter samt bidrar med ekosystemtjänster i form av bland annat naturlig vattenrening, vattenreglering och klimatreglering. Av de identifierade 49 vattenområdena är det 40 som helt eller delvis påverkas. Vattenområdenas yta varierar där det minsta området är 12 m² stort och det största området är 4055 m² stort. De 40 påverkade vattenområdenas samlade yta är ca 2,4 hektar.

5.1.2. Förslag på skyddsåtgärder

Bergkross som använd för utfyllnad kommer provtas vad avser bergets försurande egenskaper. Bergmaterial som riskerar att medföra försurning kommer inte att användas vid utfyllnad av vattenområden.

Det länshållningsvatten som uppkommer i samband med byggarbeten inom Ånsta kommer provtas och renas.

5.2. Naturmiljö

I den naturmiljöinventering som togs fram som ett underlag till detaljplanen för Ånsta 2:1 m.fl. lokaliserades potentiella lokaler för större vattensalamander samt att spillkråka syns i området. Detta har föranlett att en kompletterande naturvärdesinventering (NVI) tagits fram samt en groddjursinventering och en fågelinventering.

I NVI:n har området inventerats och klassats enligt SIS-standard för naturvärdesinventeringar. Denna utgår från att naturvärdesobjekten redovisas och beskrivs i de fyra klasserna:

Klass 1 - Högsta naturvärde

Klass 2 – Högt naturvärde

Klass 3 – Påtagligt naturvärde

klass 4 – Visst naturvärde

För de inventerade vattenområdena har det dessutom angivits lågt naturvärde för sådana vattenområden som inte uppfyller kraven för klass 4.

Av de 40 vattenområden som påverkas av detaljplanens realisering har 14 bedömts ha lågt naturvärde, 23 ett visst naturvärde (klass 4) och 3 ett påtagligt naturvärde (klass 3). Inga skyddade arter har påträffats inom identifierade vattenområden.

Vid groddjursinventeringen, som utfördes under våren 2021 påträffades inga groddjur (se även avsnitt 2.9.1). Sannolikheten för att groddjur långvandrar för att övervintra inom planområdet bedömdes som låg. Preliminär påverkan på groddjur bedöms som mycket små, även om det finns miljöer som lämpar sig för dessa arter.

Spillkråka, tjäder, Talltita, Tofsmes och Gulsparv har identifierats inom planområdet. Som visas i figur 1 och 12 kommer naturmark bevaras. Deras livsmiljöer är främst knutna till skogsmiljöer. Skogsområden kommer i huvudsak att sparas som naturmark medan anslutande skog kommer att avverkas och industrimark kommer att anläggas. Vattenverksamheten bedöms inte påverka arterna mer än den antagna detaljplanen.

5.2.1. Förslag på skyddsåtgärder

För att minimera påverkan på fåglar ska initiala arbeten med avverkning och schaktning inte utföras under häckningsperioden.

6. AVGRÄNSNING AV MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

6.1. Geografisk avgränsning

Konsekvensbedömningarna kommer att omfatta det geografiska område som kan komma att påverkas av den planerade verksamheten. Detta innefattar såväl det direkta påverkansområdet där verksamheten bedrivs och där fysiska åtgärder vidtas som de kringliggande områdena där en påverkan kan påvisas, exempelvis recipienter.

6.2. Tidsmässig avgränsning

Konsekvensbedömning i kommande MKB kommer att beskrivas utifrån följande tidsperspektiv:

- Byggskede – de tillståndspliktiga anläggningsarbetena i vattenområdet. Planeras att pågå i cirka 10 år p.g.a. områdets storlek och lång utbyggnadstid.

- Konsekvenser vid ett fullt utbyggt område.

6.3. Saklig avgränsning

Följande miljöaspekter bedöms relevanta att beskrivas och bedömas i kommande MKB:

- Vattenmiljö
- Naturmiljö

För de miljöaspekter där det bedöms relevant kommer även kumulativa effekter att beskrivas och bedömas.

Följande aspekter bedöms inte medföra en betydande miljöpåverkan och kommer således inte vara föremål för fullständig konsekvensbedömning i kommande MKB.

Riksintressen

Planområdet omfattas inte av något utpekad riksintresse. Norr om planområdet finns riksintresse för kommunikationer, E20. Planområdet bedöms inte påverka riksintresset negativt. Närmast vägen planeras dagvattendammar/våtmarker att anläggas i delvis befintliga vattenområden. Trafikverket kommer ingå i samrådskretsen.

Kulturmiljö

Inom planområdet finns det sex övriga kulturhistoriska lämningar. Dessa kommer inte påverkas av planerad vattenverksamhet.

Buller

Bullrande moment från planerad verksamhet är avverkning, sprängning, samt trafik. Närmaste ljudkänslig bebyggelse finns i inom fastigheten, Ånsta 2:2 som kommer rivas i samband med exploateringen. Ljudkänsliga bebyggelser ligger ca 3 km öst, väst samt söder om planområdet. I norr är det ca 1,3 km till närmsta bostad med E20 och gamla Strängnäs vägen emellan. Väster om Ånsta finns en bergsrygg som avgränsar ljud från verksamheten mot väst. Inga transporter kommer att gå via bostadsområden. Buller bedöms således inte utgöra en risk varför buller som miljöaspekt föreslås avgränsas bort i kommande MKB. Gällande riktlinjer för buller kommer följas. Då området Stockholm Syd planeras och fastigheter inom Stockholm syd planeras att bebyggas kan området tålas en exploatering inom Ånsta 2:3.

6.4. Preliminär tidsplan

Samrådet pågår under hösten 2021 och sammanfattas sedan i en samrådsredogörelse. Parallellt kommer resultaten av samråd och inventeringar att bearbetas och en MKB kommer att upprättas. Sökande har som mål att lämna in ansökan om tillstånd för vattenverksamhet i februari 2022.